

Børne- og Undervisningsudvalget

Ansøgning om foretræde for Børne- og Undervisningsudvalget.

Denne ansøgning er blevet til på foranledning af Farsø Efterskole, efterfølgende er Erhvervsskolerne Aars blevet medunderskriver af ansøgningen og vil derfor også deltage i foretrædet med følgende bemærkning:

På Erhvervsskolerne Aars, er det vores opfattelse, at ordblinde elever har mange kompetencer, der gør det muligt for dem at gennemføre en erhvervsuddannelse, idet der i høj grad kan kompenseres for deres udfordringer.

Lidt om ordblindeefterskolerne i dette tilfælde Farsø Efterskole:

Vi er én ud af 20 ordblindeefterskole i DK, som giver et særligt tilrettelagt tilbud til unge i læse- og stavevanskeligheder. Et tilbud som vi supplerer med specialundervisning i de øvrige boglige fag, dels fordi ordblindhed ofte har afledte konsekvenser også i andre fag, dels fordi en mindre del af vores elevers primære problem måske i virkeligheden er dysklauti (talblindhed), hvilket endnu ikke er anerkendt på samme måde som ordblindhed (dysleksi).

- Stort set alle vores lærere har taget eller er i gang med en diplomuddannelse i enten læse- og stavevanskeligheder eller matematikvanskeligheder.
- It-teknologi inddrages i al boglig undervisning, så eleverne kompenseres for deres læse- og skrivevanskeligheder.
- Vi underviser i alle grundskolens fag og eleverne går til de folkeskolens prøver efter 9. og 10.klasse
- I samarbejde med Erhvervsskolerne Aars og UVM har vi som ordblinde efterskole været med til at udvikle meritgivende brobygningsforløb.
- På vegne af ordblinde efterskolerne har vi i samarbejde med Kvalitets- og tilsynsstyrelsen været med til at udvikle bekendtgørelser og særlige vilkår for elever med særlige behov i forbindelse med folkeskolens prøver.
- To ministre har besøgt os og været optaget af vores undervisnings tilbud. Undervisningsminister Ulla Tørnes(2000) og Børne- og undervisningsminister Christine Antorini (april 2014)

Lidt om vores elevgruppe:

Vores elevgruppe er helt normale unge i læse- og skrivevanskeligheder og/eller talblindhed. De har alle en udtalelse fra PPR om at de har brug for et særligt tilrettelagt undervisningstilbud grundet deres læse- og stavevanskeligheder.

Generelt har vores elever rigtig god opbakning fra forældrene, de er normalt begavede og uden betydende sociale- og psykiske problemer, de er arbejdssomme og ønsker som alle

andre unge at kunne tage en uddannelse, få et job og give deres bidrag til samfundet, - kortsagt være med på "holdet" med mulighed for at få del i "det gode liv".

Omfanget af problemet med karakterkravet:

Netop nu har vi på Farsø Efterskole 39 elever, som går i 10. klasse. Af disse er der 12 elever, som i 2014 ved afgangsprøve i 9. klasse fik et resultat i dansk eller matematik som var under 02. Er det samme gældende for de øvrige ordblinde efterskole, så er der alene på disse skoler mindst 200 elever i samme situation.

21/1-2015 fremgik det at TV2-News rulletekster at i alt op imod 5.500 unge i DK falder i samme kategori som vores 12 elever, hvorfor de er i risiko for ikke at kunne komme ind på EUD.

Hvorfor søger vi foretræde for Børne- og Undervisningsudvalget:

Vi finder det stærkt problematisk at der i "Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser" står:

"Der er dog med aftalen lagt op til, at det kun i helt særlige tilfælde vil være muligt at blive optaget på en erhvervsuddannelse alene via samtalen, hvis man ikke lever op til de faglige krav"

Pkt. 1: Vi mener at muligheden for at kunne "tale" sig ind på en erhvervsuddannelse skal forbedres.

Pkt. 2: Vi mener, at vi på ordblindeefterskolerne har ca. 200 af de "helt særlige tilfælde" - som burde kunne optages på EUD på baggrund af en samtale også selvom karakterkravet ikke er opfyldt.

Pkt. 3: Vi mener, at mundtlig matematik som er en obligatorisk prøve i 10. klasse burde indgå i beregningen af karaktergennemsnittet for matematik.

Yderligere begrundelse:

Ad. pkt. 1.

Grundlæggende mener vi, at muligheden for at kunne "tale" sig ind på en erhvervsskole skal udvides. Uddannelsesparate unge med den rigtige indstilling skal have mulighed for at komme i gang med deres erhvervsuddannelse, uanset at de ikke har det krævede 2 tal i dansk og matematik.

Vi har, når vi går tilbage og kigger på hvilke karakterer vores elever har fået gennem årene i gns. hvert år 5-10 elever, som ikke har kunnet leve op til de kommende karakterkrav. Disse unge har i et betydeligt omfang alligevel gennemført deres uddannelse. Faktisk er vores ordblinde elever ofte blevet fremhævet af erhvervsuddannelserne som værende seriøse og arbejdsomme unge.

Det kan skyldes, at det at gennemføre en ungdomsuddannelse - efter vores opfattelse - beror på to faktorer - hvor karakterkravet tilsyneladende kun anerkender den ene, nemlig det faglige niveau. Den anden faktor, "viljen" til at ville lykkedes trods ord- og/eller talblindhed (dysleksi og dyskalkuli) finder vi har lige så stor betydning.

I Sverige er 40% af de mennesker, som har skabt deres egen millionformue personer med læse- og skrivevanskeligheder (kilde: Teknologisk Institut). Om der er den samme sammenhæng og ikke mindst hvad årsagerne i givet fald måtte være til det, er ordblindeefterskolerne sammen med Teknologisk Institut på vej med et forskningsprojekt omkring.

På nuværende tidspunkt kan vi desværre "kun" henvise til vores konkrete oplevelser, som fortæller os, at en del af vores elever har så udtalt en vilje til at ville lykkedes, at det bringer dem igennem også en ungdomsuddannelse og ud i job, trods manglende faglige forudsætninger målt på karaktere når de forlader os.

Den vilje så vi meget gerne, fik så meget anerkendelse, at de unge ikke på forhånd afskæres fra deres ungdomsuddannelse, alene på grundlag af et karakterkrav.

Helt konkret er det som nævnt indledningsvis vores ønske, at i hvert fald elever med dokumenterede læse-, skrivevanskeligheder og/eller talvanskeligheder får mulighed for optagelse på en erhvervsuddannelse efter en samtale selvom karakterkravet ikke kan honoreres.

Ad. pkt. 2:

Hvis ikke en generel forbedret mulighed for optagelse på en erhvervsuddannelse via en samtale er mulig, så kunne vi i det mindste ønske os en definition af hvad "helt særlige tilfælde" dækker over.

Denne løsning er den næstbedste for hvem har lyst til at tilhøre en gruppe af "helt særlige tilfælde"? Der ligger en ikke ubetydelig negativ stigmatisering af unge alene med den betegnelse.

Men hvis det er den eneste praktisk mulige løsning på nævneværende problemstilling, så kunne vi ønske os, at alle unge med dokumenterede læse- og skrivevanskeligheder jf. den nye ordblinde test blev anset som "helt særlige tilfælde" og dermed fik mulighed for at blive optaget på en erhvervsuddannelse på baggrund af en samtale, også selvom de ikke kan honorere karakterkravet på 02 i gennemsnit i dansk og matematik.

Ad. pkt. 3:

I dansk indgår alle prøvekarakterer i beregningen af karaktergennemsnittet, men i matematik er det kun de skriftlige prøvekarakterer. Den mundtlige matematik karakter i 10. kl. indgår ikke. Det giver alt andet lige vores elever et lavere karaktergennemsnit i matematik, idet eleverne til prøven i 10. klasses mundtlig matematik normalt scorer en noget højere karakter end i skriftlig matematik. Det hænger sandsynligvis sammen med at

elever, der er ordblinde er bedre mundtlig end skriftligt. Beregningsmetoden af gennemsnittet i matematik er således endnu en hindring for at vores elever kan opnå karaktergennemsnittet og dermed for at komme ind på EUD.

Ønske om foretræde:

Vi ønsker på denne baggrund at få foretræde for Børne- og Undervisningsudvalget, dels for at fremlægge vores argumenter som anført ovenfor, dels for at anføre vores bekymring i forhold til at udelukke en betydelig gruppe unge fra at starte på deres ungdomsuddannelse på normale vilkår alene på baggrund af karakter.

Farsø d. 10. april 2015

Med venlig hilsen

Per Stig Andersen
Uddannelseschef
Erhvervsskolerne Aars
pa@esaars.dk

Lone Primdahl
Forstander
Farsø Efterskole
lp@f-e.dk

Disse organisationer bakker op om ansøgningen om foretræde:

Frie Skolers Lærerforening, ved Uffe Rostrup, Formand.
Ordblindeforeningen, ved Erik Rasmussen, Formand.

Disse ordblindeefterskoler bakker op om ansøgningen om foretræde:

Nislevgård Efterskole
Bork Havn Efterskole
Magleby Efterskole
Lystruphave Efterskole
Ryaa Efterskole
Sjørringvold Efterskole
Gylling Efterskole

Hjembæk Efterskole
Solbakken Efterskole
Nørbæk Efterskole
Emmerske Efterskole
Holtehus Efterskole
Vrigsted Efterskole